Svensk författningssamling

SFS 2013:86

Utkom från trycket
den 12 mars 2013

Lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291);

utfärdad den 28 februari 2013.

Enligt riksdagens beslut[1] föreskrivs i fråga om förvaltningsprocesslagen (1971:291)

dels att 3, 5–7, 8, 10, 11, 17, 28, 31, 33, 34 a–36, 44, 48 och 49 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 6 b, 36 a och 36 b §§, av följande lydelse.

3 §[2] En ansökan, ett överklagande, en anmälan, en underställning och varje annan åtgärd som inleder ett mål ska vara skriftlig.

En ansökan eller ett överklagande från en enskild ska innehålla uppgift om hans eller hennes

1. personnummer eller organisationsnummer,
2. postadress och adress till arbetsplats samt i förekommande fall annan adress där han eller hon kan anträffas för delgivning genom stämningsman,
3. telefonnummer till bostaden och arbetsplatsen samt mobiltelefonnummer, med undantag för nummer som avser ett hemligt telefonabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det,
4. e-postadress, och
5. förhållanden i övrigt av betydelse för delgivning med honom eller henne.

Om den enskildes talan förs av en ställföreträdare, ska motsvarande uppgifter lämnas även om ställföreträdaren. Har den enskilde ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

En ansökan eller ett överklagande från en enskild ska dessutom innehålla uppgifter om enskild motpart, om det finns en sådan, i de hänseenden som anges i andra och tredje styckena. Uppgift om motpartens eller hans eller hennes ställföreträdares arbetsplats, telefonnummer, e-postadress och ombud behöver lämnas endast om uppgiften utan särskild utredning är tillgänglig för den enskilde. Saknar motparten känd adress, ska uppgift lämnas om den utredning som gjorts för att fastställa detta.

Uppgifter som avses i andra–fjärde styckena ska gälla förhållandena när uppgifterna lämnas till rätten. Ändras något av dessa förhållanden eller är en uppgift ofullständig eller felaktig, ska det utan dröjsmål anmälas till rätten.

[1] Prop. 2012/13:45, bet. 2012/13:JuU15, rskr. 2012/13:154.
[2] Senaste lydelse 2010:1940.

5 §[3] Om en ansökan eller ett överklagande innehåller en sådan brist att handlingen inte kan läggas till grund för prövning i sak, ska rätten förelägga sökanden eller klaganden att inom viss tid avhjälpa bristen vid påföljd att hans eller hennes talan annars avvisas. Detsamma gäller om ansökan eller överklagandet inte uppfyller föreskrifterna i 3 §, om bristen inte är av ringa betydelse för frågan om delgivning.

6 § Ett mål tas inte upp till prövning, om en ansökan, ett överklagande eller en annan åtgärd som inleder ett mål inte har skett inom föreskriven tid.

6 a §[4] Ett överklagande ska ges in till den myndighet som har meddelat det beslut som överklagas. Om ett överklagande kommer in till den domstol som ska pröva överklagandet i stället för till den myndighet som har meddelat beslutet, ska domstolen sända överklagandet till myndigheten och samtidigt lämna uppgift om vilken dag överklagandet kom in till domstolen.

Överklagandet ska ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet.

Om klaganden är en enskild och ett beslut av en förvaltningsrätt eller kammarrätt har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag förvaltningsrättens eller kammarrättens beslut meddelades.

6 b § Den myndighet som har meddelat det beslut som överklagas prövar om överklagandet har kommit in i rätt tid. Om överklagandet har kommit in för sent, ska det avvisas.

Överklagandet ska dock inte avvisas om förseningen beror på att myndigheten har lämnat klaganden en felaktig underrättelse om hur man överklagar. Överklagandet ska inte heller avvisas om det inom överklagandetiden har kommit in till den domstol som ska pröva överklagandet.

Om överklagandet inte avvisas enligt denna paragraf, ska den myndighet som har meddelat beslutet överlämna det och övriga handlingar i ärendet till den domstol som ska pröva överklagandet. Detta gäller dock inte om överklagandet har förfallit enligt 28 § förvaltningslagen (1986:223).

7 §[5] Om en förvaltningsrätt eller kammarrätt i samband med att ett mål inleds finner att den saknar behörighet att handlägga målet men att en annan motsvarande domstol skulle vara behörig, ska handlingarna i målet lämnas över till den domstolen, om det inte finns något skäl mot det. Handlingarna ska anses ha kommit in till den senare domstolen samma dag som de kom in till den domstol som först tog emot handlingarna. Den domstol som handlingarna har lämnats över till ska underrätta parterna om överlämnandet.

[3] Senaste lydelse 1985:271.
[4] Senaste lydelse 2009:783.
[5] Senaste lydelse 2009:783.

8 § Rätten ska se till att målet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver.

Genom frågor och påpekanden ska rätten verka för att parterna avhjälper otydligheter och ofullständigheter i sina framställningar.

Rätten ska se till att inget onödigt förs in i målet. Överflödig utredning får avvisas.

10 §[6] En ansökan, ett överklagande eller en annan handling som inleder ett mål och det som hör till handlingen ska skickas till motparten. Han eller hon ska föreläggas att svara inom viss tid vid påföljd att målet ändå kan komma att avgöras.

Underrättelse enligt första stycket behövs inte,

1. om det inte finns anledning anta att talan kommer att bifallas helt eller delvis,
2. om underrättelse annars är uppenbart onödig,
3. om motparten är en förvaltningsmyndighet och en underrättelse är onödig eller
4. om det kan befaras att underrättelse skulle avsevärt försvåra genomförandet av beslut i målet.

11 § Den part som har förelagts att svara ska göra det skriftligen, om inte rätten beslutar att svaret får lämnas muntligen.

Parten ska i svaret ange om han eller hon medger eller bestrider yrkandena i målet eller, om målet har inletts genom en anmälan eller en underställning, den åtgärd som målet gäller. Om parten bestrider yrkandena eller åtgärden, ska han eller hon ange skälen för bestridandet och de bevis som åberopas.

Svaret ska innehålla uppgift om vilket mål det avser.

17 § Vid en muntlig förhandling ska följande antecknas:

1. yrkanden,
2. medgivanden,
3. bestridanden,
4. invändningar,
5. vitsordanden,
6. i korthet de omständigheter som parterna åberopar och bemötandena av dessa omständigheter, samt
7. den utredning som läggs fram vid förhandlingen.

28 § Den domstol som ska pröva ett överklagande får besluta att det överklagade beslutet, om det annars skulle gälla omedelbart, tills vidare inte ska gälla och även i övrigt besluta rörande saken.

31 §[7] Ett beslut genom vilket rätten avgör målet ska skickas till parterna. Om det finns en skiljaktig mening ska den bifogas.

Ett beslut som får överklagas ska innehålla upplysning om hur det ska ske. Om det krävs prövningstillstånd i högre rätt, ska beslutet innehålla upplysning om det och om de grunder som ett sådant tillstånd meddelas på.

[6] Senaste lydelse 1995:1692.
[7] Senaste lydelse 1994:436.

33 §[8] Förvaltningsrättens beslut överklagas till kammarrätten. Kammarrättens beslut överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen.

Ett beslut får överklagas av den som det angår, om det gått honom eller henne emot.

Kammarrättens beslut att meddela prövningstillstånd får inte överklagas.

Om ett överklagande eller en begäran om omprövning har avvisats på grund av att överklagandet eller begäran har kommit in för sent och rätten efter överklagande har prövat avvisningsbeslutet eller vägrat prövningstillstånd i fråga om ett sådant överklagande, får rättens beslut inte överklagas.

34 a §[9] För de mål där det är särskilt föreskrivet krävs prövningstillstånd för att kammarrätten ska pröva ett överklagande av ett beslut som förvaltningsrätten har meddelat i målet. Detsamma gäller förvaltningsrättens beslut i en fråga som har ett direkt samband med ett sådant mål. Något sådant tillstånd krävs dock inte när talan förs av Riksdagens ombudsmän eller Justitiekanslern.

Prövningstillstånd ska meddelas om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,

2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,

3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller

4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Prövningstillstånd får begränsas till att gälla en viss del av ett beslut, om utgången i den delen inte kan påverka andra delar av det överklagade beslutet.

Om prövningstillstånd inte meddelas, står förvaltningsrättens beslut fast. En upplysning om detta ska tas in i kammarrättens beslut.

35 §[10] Ett överklagande av kammarrättens beslut i ett mål som har inletts i kammarrätten genom överklagande, underställning eller ansökan prövas av Högsta förvaltningsdomstolen endast om prövningstillstånd har meddelats.

Om prövningstillstånd inte meddelas, står kammarrättens beslut fast. En upplysning om detta ska tas in i Högsta förvaltningsdomstolens beslut.

Första stycket gäller inte

1. talan som Riksdagens ombudsmän eller Justitiekanslern för i mål om disciplinansvar eller om återkallelse eller begränsning av behörighet att utöva yrke inom hälso- och sjukvården, tandvården, detaljhandeln med läkemedel eller djurens hälso- och sjukvård,

2. talan som Justitiekanslern för i mål enligt kreditupplysningslagen (1973:1173), inkassolagen (1974:182) eller lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning.

36 §[11] Prövningstillstånd meddelas,

1. om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta förvaltningsdomstolen eller

[8] Senaste lydelse 2010:1400.
[9] Senaste lydelse 2009:783.
[10] Senaste lydelse 2010:1400.
[11] Senaste lydelse 2010:1400.

2. om det finns synnerliga skäl till en sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd meddelas i ett av två eller flera likartade mål, får prövningstillstånd meddelas även i övriga mål.

36 a § Prövningstillstånd får begränsas till att gälla en viss fråga i målet, vars prövning är av vikt för ledning av rättstillämpningen (prejudikatfråga) eller en viss del av målet.

I avvaktan på att prövning sker i enlighet med ett prövningstillstånd som har begränsats enligt första stycket får Högsta förvaltningsdomstolen förklara frågan om meddelande av prövningstillstånd rörande målet i övrigt helt eller delvis vilande.

I den utsträckning som prövningstillstånd inte meddelas och frågan om prövningstillstånd inte heller förklaras vilande, ska det överklagade beslutet stå fast. En upplysning om detta ska tas in i Högsta förvaltningsdomstolens beslut.

36 b § Om Högsta förvaltningsdomstolen med tillämpning av 36 a § har prövat en prejudikatfråga får domstolen, om ytterligare prövning krävs, helt eller delvis grunda sitt avgörande av målet i övrigt på kammarrättens bedömning eller, med undanröjande av lägre rätts eller myndighets avgörande, besluta om återförvisning av målet för fortsatt behandling.

44 §[12] En handling anses ha kommit in till domstolen den dag handlingen eller en avi om betald postförsändelse som innehåller handlingen anlänt till domstolen eller nått en behörig tjänsteman. Om domstolen underrättas särskilt om att ett meddelande till domstolen anlänt till ett telebefordringsföretag, anses meddelandet ha kommit in redan när underrättelsen nått en behörig tjänsteman.

Om det kan antas att handlingen eller en avi om denna en viss dag har lämnats hos domstolens kansli eller avskilts för domstolen på ett postkontor, anses den ha kommit in den dagen om den nått en behörig tjänsteman närmast följande arbetsdag.

En handling ska bekräftas av avsändaren om rätten anser att det behövs.

48 §[13] Den som för talan i mål får som ombud eller biträde anlita någon som är lämplig för uppdraget.

Om den som är ombud eller biträde visar oskicklighet eller oförstånd eller annars är olämplig får rätten avvisa honom eller henne som ombud eller biträde i målet. Rätten får också förklara honom eller henne obehörig att vara ombud eller biträde vid rätten antingen för viss tid eller tills vidare.

Om den som avvisas eller förklaras obehörig enligt andra stycket är advokat, ska åtgärden anmälas till advokatsamfundets styrelse.

49 § Ett ombud ska ha fullmakt.

Om rätten anser att ombudets behörighet behöver styrkas, ska ombudet eller huvudmannen föreläggas att visa upp en skriftlig fullmakt. En sådan full-

[12] Senaste lydelse 1973:246.
[13] Senaste lydelse 1987:748.

makt ska innehålla ombudets namn. Om ombudet får sätta någon annan i sitt ställe, ska detta framgå av fullmakten.

Om ansökan eller överklagandet har getts in av ombudet, ska det i föreläggandet anges att talan tas upp till prövning endast om detta följs. Har ombudet vidtagit någon annan åtgärd, ska det i föreläggandet anges att åtgärden beaktas endast om detta följs.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

2. Äldre föreskrifter gäller för beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

3. De nya bestämmelserna i 34 a § tredje stycket samt 36 a och 36 b §§ gäller inte i fråga om beslut som en förvaltningsrätt respektive kammarrätt har meddelat före ikraftträdandet.

På regeringens vägnar

TOBIAS BILLSTRÖM

Per Lennerbrant
(Justitiedepartementet)

Norstedts Juridik AB/Fritzes
Elanders Sverige AB, 2013